

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Załącznik nr 1 do Regulaminu uczestnictwa jednostek samorządu terytorialnego w projekcie
pn. „Dostępny samorząd 2.0”

Zasady uczestnictwa JST w projekcie grantowym pn.: „Dostępny samorząd 2.0”

Spis treści

Zasady uczestnictwa JST w projekcie grantowym pn.: „Dostępny samorząd 2.0”	1
1. Projekt „Dostępny samorząd 2.0”	2
1.1. Cel projektu.....	2
1.2. Realizatorzy projektu	2
1.3. Wsparcie świadczone na rzecz JST w ramach projektu.....	2
2. Rekrutacja	2
2.1. I tura – czerwiec 2024	3
2.2. II tura – marzec 2025.....	3
2.3. III tura – luty 2026.....	3
3. Oferta dla JST	4
3.1. Standardy Dostępności w Samorządzie	4
3.1.1. Czym są Standardy Dostępności w Samorządzie?.....	4
3.1.2. Kto przygotowuje Standardy Dostępności w Samorządzie i kiedy będą dostępne?	4
3.1.3. Obowiązki JST w zakresie wdrożenia Standardów Dostępności w Samorządzie ..	4
3.2. Szkolenia.....	5
3.2.1. Okres realizacji szkoleń	5
3.2.2. Dla kogo oferowane jest wsparcie szkoleniowe	5
3.2.3. Formuła realizacji szkoleń oraz liczba dni szkoleniowych/ JST.....	5
3.2.4. Proponowany model realizacji szkoleń	6
3.2.5. Wizyty studyjne	7
3.2.6. Obowiązki JST w zakresie uczestnictwa w szkoleniach	7
3.3. Doradztwo.....	7
3.3.1. Oferowany zakres doradztwa	7
3.3.2. Obowiązki JST w zakresie uczestnictwa w procesie doradczym.....	8
3.4. Granty	8

1. Projekt „Dostępny samorząd 2.0”

1.1. Cel projektu

Celem projektu „Dostępny samorząd 2.0” jest wspieranie działań na rzecz poprawy dostępności w jednostkach samorządu terytorialnego w Polsce. W projekcie uczestnicy (JST oraz ich pracownicy) otrzymają wsparcie szkoleniowo-doradcze oraz grantowe umożliwiające wdrożenie w JST Standardu Dostępności w Samorządzie (SDS). Zakres wsparcia został opisany w kolejnych rozdziałach niniejszego dokumentu. „Zasady uczestnictwa” opisują także obowiązki, które JST muszą zrealizować w trakcie projektu, aby z sukcesem ukończyć udział w niniejszym przedsięwzięciu.

1.2. Realizatorzy projektu

Liderem projektu jest Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji (MSWIA), które odpowiada za organizacyjną stronę przedsięwzięcia (w tym w zakresie udzielania i rozliczania grantów) oraz współuczestniczy merytorycznie w poszczególnych formach wsparcia dla samorządów. Za wysoką jakość merytoryczną szkoleń oraz doradztwa odpowiadają Partnerzy projektu - Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego (FIRR), Śląski Związek Gmin i Powiatów (ŚZGiP) oraz Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON).

1.3. Wsparcie świadczone na rzecz JST w ramach projektu

W ramach projektu planuje się realizację następujących działań na rzecz JST:

- Opracowanie przez zespół projektowy oraz wdrożenie przez JST (przy wsparciu doradczym ekspertów projektu) Standardów Dostępności w Samorządzie, na zasadach opisanych w podrozdziale 3.1 niniejszych *Zasad uczestnictwa*,
- Realizacja procesu szkoleniowego dla JST, w zakresie oraz na zasadach opisanych w podrozdziale 3.2 niniejszych *Zasad uczestnictwa*,
- Realizacja procesu doradztwa indywidualnego dla JST, na zasadach opisanych w podrozdziale 3.3 niniejszych *Zasad uczestnictwa*,
- Powierzenie grantu na realizację wyłonionego przez JST przedsięwzięcia (w trybie partycypacyjnym), na zasadach opisanych w podrozdziale 3.4 niniejszych *Zasad uczestnictwa* oraz *Procedur dot. realizacji projektu grantowego pn. Dostępny samorząd 2.0*, stanowiących załącznik nr 1 do Regulaminu naboru.

2. Rekrutacja

Projekt „Dostępny samorząd 2.0” jest projektem ogólnopolskim, to znaczy, że o uczestnictwo mogą ubiegać się wszystkie JST w Polsce (zarówno szczebla gminnego, powiatowego jak i wojewódzkiego). W okresie realizacji projektu (lata 2024 – 2028) kompleksowe wsparcie otrzyma co najmniej 240 JST. Aby zapewnić jak najwyższe standardy organizacyjne i merytoryczne wsparcia oferowanego w projekcie rekrutację

podzielono na trzy (uruchamiane rok po roku) tury prowadzone na wyodrębnionych geograficznie podobszarach Polski obejmujących zbliżoną liczbę JST¹:

2.1. I tura – czerwiec 2024

na obszarze województw:

- Dolnośląskiego
- Lubuskiego
- Opolskiego
- Śląskiego
- Wielkopolskiego
- Zachodniopomorskiego.

2.2. II tura – marzec 2025

na obszarze województw:

- Lubelskiego
- Łódzkiego
- Małopolskiego
- Podkarpackiego
- Świętokrzyskiego.

2.3. III tura – luty 2026

na obszarze województw:

- Kujawsko-pomorskiego
- Mazowieckiego
- Podlaskiego
- Pomorskiego
- Warmińsko-mazurskiego.

W ramach każdej z tur naboru wyłonionych do uczestnictwa zostanie co najmniej 80 JST. Takie podejście pozwoli na równomierne rozłożenie wsparcia na terenie całej Polski.

Ponadto wybór JST nastąpi w oparciu o szeroką gamę zobiektywizowanych kryteriów, w większości o charakterze statystycznym. Szczegółowy wykaz kryteriów (w tym także kryteriów formalnych i dostępu) wraz ze szczegółowym opisem przyznawania punktów (dla kryteriów premiujących) znajduje się w *Regulaminie naboru*.

Pozostałe wymogi związane z procesem rekrutacji zostały szczegółowo opisane w *Regulaminie naboru*.

¹ Zgodnie z zasadami organizacji procesu otwartego naboru JST do uczestnictwa w projekcie, o których mowa na str. 17 załącznika nr 1 do uchwały nr 34 Komitetu Monitorującego program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 z dnia 6 czerwca 2023 r., pierwsza tura naboru prowadzona jest na obszarze tych województw, które w najmniejszym stopniu zostały objęte wsparciem grantowym w projekcie PFRON pn. „Dostępny samorząd – granty” w ramach Działania 2.18 Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-20.

3. Oferta dla JST

3.1. Standardy Dostępności w Samorządzie

3.1.1. Czym są Standardy Dostępności w Samorządzie?

Standardy Dostępności w Samorządzie (SDS) stanowią zestaw wytycznych obejmujących kompleksowy katalog kształtowania w sposób dostępny:

- przestrzeni i budynków pozostających w gestii samorządu terytorialnego,
- usług publicznych (edukacja, kultura, kultura fizyczna i turystyka, pomoc społeczna, transport zbiorowy itp.), obejmujących zagadnienia projektowania uniwersalnego oraz inne rozwiązania organizacyjne, proceduralne i techniczne mające wpływ na zapewnianie dostępu osobom ze szczególnymi potrzebami do usług publicznych.

Standard dostępności w samorządzie będzie podstawą do realizacji działań na rzecz poprawy dostępności w samorządzie terytorialnym, w szczególności w zakresie świadczenia usług publicznych **przy dostosowaniu do rzeczywistych warunków i możliwości prowadzenia polityk publicznych przez JST.**

3.1.2. Kto przygotowuje Standardy Dostępności w Samorządzie i kiedy będą dostępne?

Standardy Dostępności w Samorządzie zostały opracowane przez zespół projektu „Dostępny samorząd 2.0” pracujący pod kierunkiem ekspertów Fundacji Instytut Rozwoju Regionalnego. Dokument dostępny jest na stronie internetowej projektu pod adresem: [Standardy Dostępności w Samorządzie](#).

3.1.3. Obowiązki JST w zakresie wdrożenia Standardów Dostępności w Samorządzie

JST uczestnicząca w projekcie, wykorzystując otrzymane wsparcie szkoleniowe i doradcze, zaadaptuje opracowane Standardy do własnej specyfiki uwzględniając m. in.:

- zakres usług publicznych przez siebie świadczonych,
- wielkość JST (określona liczbą jej mieszkańców) i związany z nią sposób organizacji świadczenia usług publicznych,
- uwarunkowania geograficzne i gospodarcze,
- potrzeby społeczne.

Po dokonaniu opisanej wyżej adaptacji dokumentu każda JST uczestnicząca w projekcie będzie zobowiązana do wdrożenia dokumentu oraz jego dalszego stosowania. Elementem formalnym potwierdzającym wdrożenie Standardów będzie **przyjęcie zarządzenia organu wykonawczego JST lub uchwały organu stanowiącego JST w przedmiotowej sprawie**. Wdrożenie standardu powinno nastąpić w okresie uczestnictwa we wsparciu szkoleniowo-doradczym, nie później jednak niż przed zatwierdzeniem przez MSWiA planu rzeczowo-finansowego realizacji przedsięwzięcia grantowego (patrz: pkt. 3.3 niniejszych Zasad uczestnictwa). **Wdrożenie Standardów stanowi warunek konieczny do otrzymania grantu.**

Uwaga! Wdrożenie Standardów nie obliguje do automatycznego dostosowania do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami wszystkich budynków, przestrzeni czy sposobu organizacji usług publicznych

świadczonych przez daną JST. Działania takie muszą być prowadzone z uwzględnieniem możliwości organizacyjnych oraz dostępności środków finansowych w danej JST. Niemniej jednak w sytuacji, gdy JST podejmie działania dostosowawcze, muszą one być zgodne z zapisami wdrożonych Standardów.

3.2. Szkolenia

3.2.1. Okres realizacji szkoleń

Szkolenia w projekcie będą prowadzone w okresie maksymalnym od września roku właściwego dla danej tury naboru do czerwca roku następnego.

3.2.2. Dla kogo oferowane jest wsparcie szkoleniowe

Wsparcie szkoleniowe przeznaczone jest dla:

- kadry zarządzającej:
 - wójtowie (burmistrzowie, prezydenci miast) lub ich zastępcy;
 - członkowie organów wykonawczych JST;
 - skarbnicy gminy (powiatu lub województwa) i sekretarze gminy (powiatu lub województwa);
 - wybrani kierownicy jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego lub ich zastępcy;
 - wybrani przedstawiciele kadry zarządzającej samorządowych osób prawnych.
- pracowników merytorycznych:
 - koordynatorzy dostępności w JST;
 - pracownicy odpowiedzialni za proces prowadzenia inwestycji w jednostkach organizacyjnych samorządu terytorialnego oraz wybranych samorządowych osobach prawnych;
 - pracownicy odpowiedzialni za realizację procedur zamówień publicznych w jednostkach organizacyjnych samorządu terytorialnego oraz wybranych samorządowych osobach prawnych;
 - pracownicy odpowiedzialni za realizację procesów związanych z obsługą klienta jednostkach organizacyjnych samorządu terytorialnego oraz wybranych samorządowych osobach prawnych.

Przewiduje się uczestnictwo w szkoleniach co najmniej 3 osób (w tym jeden przedstawiciel kadry zarządzającej) lub 6 osób (w tym 2 przedstawiciele kadry zarządzającej) – w zależności od wielkości (liczby pracowników) danej JST oraz jej struktury organizacyjnej.

Ostateczna liczba uczestników szkoleń będzie uzgadniana odrębnie z każdą JST zakwalifikowaną do udziału w projekcie na etapie podpisywania umowy uczestnictwa w projekcie.

3.2.3. Formuła realizacji szkoleń oraz liczba dni szkoleniowych/ JST

Szkolenia realizowane będą w trybie mieszanym w wymiarze maksymalnym 10 dni szkoleniowych dla każdej JST w następującym układzie:

- 6 dni szkoleń stacjonarnych (na terenie województw, z których JST będą uczestniczyły w projekcie grantowym) oraz

- 4 dni szkoleń on-line (za pośrednictwem platformy MS Teams).

3.2.4. Proponowany model realizacji szkoleń

- Dla kadry kierowniczej [tryb stacjonarny]:
 - 2 szkolenia jednodniowe (maksymalny wymiar 2 x 8 godzin szkoleniowych);
 - Proponowane zagadnienia szkoleniowe:
 - ✓ Dzień 1 - informacje wprowadzające oraz standardy dostępności w samorządzie (czym są, jakie niosą korzyści oraz konsekwencje) – **prowadzenie: eksperci MSWiA, FIRR, ŚZGiP**;
 - ✓ Dzień 2 - szkolenie świadomościowe (bariery, stereotypy, dostępność usług, dostępność a prawa człowieka) – **prowadzenie: eksperci FIRR**.
- Szkolenia dla pracowników [4 odrębne bloki szkoleniowe]:
 - Blok 1 - szkolenie wstępne (dla wszystkich uczestników danego urzędu)
 - ✓ 2 szkolenia jednodniowe (maksymalnie 2 x 8 godzin szkoleniowych);
 - ✓ Proponowane zagadnienia – Dzień 1: szkolenie świadomościowe [szkolenie stacjonarne – **prowadzenie: eksperci FIRR**], Dzień 2: dostępność a przepisy prawa, dostępność usług publicznych na przykładach [szkolenie on-line – **prowadzenie: eksperci PFRON**].
 - Blok 2 - szkolenie z zakresu prowadzenia dostępnych inwestycji oraz zamówień publicznych (dla koordynatorów dostępności oraz specjalistów ds. inwestycji/ zamówień publicznych):
 - ✓ 2 szkolenia jednodniowe (maksymalnie 2 x 8 godzin szkoleniowych);
 - ✓ Proponowane zagadnienia – Dzień 1: standardy dostępności w samorządzie (informacje podstawowe), podstawy projektowania uniwersalnego, dostępność w procesie inwestycyjnym, dostępność a zamówienia publiczne –**prowadzenie eksperci FIRR**, Dzień 2: dostępność architektoniczna budynków publicznych w świetle standardu dostępności, na co zwracać uwagę projektując przestrzeń publiczną, [szkolenie stacjonarne, **prowadzenie: eksperci FIRR**].
 - Blok 3 - szkolenie z zakresu obsługi klienta (dla koordynatorów dostępności oraz specjalistów ds. obsługi klienta):
 - ✓ 2 szkolenia jednodniowe (maksymalnie 2 x 8 godzin szkoleniowych);
 - ✓ Proponowane zagadnienia – Dzień 1: obsługa klienta ze szczególnymi potrzebami, komunikacja z osobami ze szczególnymi potrzebami [szkolenie stacjonarne, **prowadzenie: eksperci PFRON**], Dzień 2: dostępna informacja i dostępne materiały informacyjne (w tym podstawy prostego języka) [szkolenie on-line, **prowadzenie: eksperci PFRON**].
 - Blok 4 - szkolenie dla koordynatorów dostępności:
 - ✓ Szkolenie 2-dniowe (maksymalnie 2 x 8 godzin szkoleniowych);

- ✓ Proponowane zagadnienia – zadania koordynatora dostępności w JST, obowiązki koordynatora dostępności w JST, w tym: plan działań na rzecz poprawy zapewniania dostępności, raport o stanie zapewniania dostępności (czym są, jak je przygotować/wdrożyć), [szkolenie on-line, **prowadzenie: eksperci ŚZGiP**].

Powyższy model szkoleniowy ma charakter poglądowy. Szczegółowy zakres szkoleń (w tym liczba dni szkoleniowych oraz formuła ich realizacji) wraz z proponowanymi terminami oraz miejscami realizacji szkoleń stacjonarnych zostanie opracowany w oparciu o wyniki rekrutacji i uzgodnienia z JST zakwalifikowanymi do udziału w projekcie.

3.2.5. Wizyty studyjne

Oferowane w projekcie wsparcie w postaci wizyt studyjnych stanowić będzie platformę wymiany doświadczeń oraz zapoznania się z modelowymi rozwiązaniami oraz dobrymi praktykami w zakresie zapewniania dostępności wdrożonymi już w wybranych JST. Każda JST zobligowana jest do uczestnictwa w jednej dwudniowej wizycie studyjnej realizowanej w końcowej części szkoleniowego komponentu projektu lub po jego zakończeniu. Każda JST może zgłosić jedną osobę do udziału w wizycie. Szczegółowe informacje na temat harmonogramu, agendy oraz kwestii organizacyjnych dot. realizacji wizyt studyjnych będą przekazywane uczestnikom projektu na późniejszym etapie jego realizacji.

3.2.6. Obowiązki JST w zakresie uczestnictwa w szkoleniach

Każda JST biorąca udział w projekcie zobowiązana jest do wydelegowania swoich pracowników do uczestnictwa w projekcie. **Uczestnicy zobowiązani są do uczestnictwa w pełnym zakresie szkoleń oraz wizyt studyjnych oferowanych przez MSWiA.** W przypadku braku możliwości uczestnictwa w szkoleniu należy bezwzględnie stosować zapisy Umowy uczestnictwa w projekcie w przedmiotowym zakresie. Za brak uczestnictwa w procesie szkoleniowym przewidziane są sankcje wyszczególnione w Umowie uczestnictwa.

3.3. Doradztwo

3.3.1. Oferowany zakres doradztwa

W ramach projektu eksperci reprezentujący poszczególnych Partnerów projektu świadczyć będą na rzecz JST wsparcie o charakterze doradczym (osobiście, telefoniczne lub mailowo), w następujących obszarach:

- diagnozy stanu dostępności JST na podstawie dostępnych danych oraz dokumentów (m.in. raport o stanie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, plan działań na rzecz poprawy zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami);
- audytu dostępności wybranej usługi lub wybranego obiektu lub przestrzeni lub strony internetowej lub dokumentów oraz przygotować raport z audytu wraz z zestawem rekomendacji;
- przeglądu i ewentualnej aktualizacji pod kątem zapewniania dostępności procedur określonych przez Beneficjenta tj. procedury obsługi klienta, procedury zatrudniania, procedury zamówień publicznych, procedury ewakuacji/ ochrony przeciwpożarowej;

- opracowania lub aktualizacji Planu działań na rzecz poprawy zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (z wykorzystaniem dostępnych narzędzi do tworzenia Planów działań, np. Planera dostępności) – **warunek konieczny powierzenia grantu**;
- inicjowania lub kontynuacji współpracy z lokalnymi instytucjami i organizacjami, będącymi rzecznikami interesów osób ze szczególnymi potrzebami (np. Powiatowe Społeczne Rady ds. Osób Niepełnosprawnych, gminne lub powiatowe Rady Seniorów, stowarzyszenia lub fundacje, działające na rzecz osób ze szczególnymi potrzebami) oraz wsparcie w procesach partycypacyjnych, adresowanych do grupy docelowej;
- wypracowania lokalnej strategii zapewniania dostępności oraz wyłonienia – w modelu partycypacyjnym – przedsięwzięcia do realizacji w ramach grantu;
- opiniowania i doradztwa w zakresie planowanych działań inwestycyjnych, w tym w szczególności opiniowanie dokumentacji dot. zamówień, opiniowanie projektów budowlanych itp. (analiza dokumentacji oraz konsultacje zdalne);
- doradztwa metodologicznego w procesie końcowej autodiagnozy zgodności efektów przedsięwzięcia grantowego z zapisami Standardów Dostępności w Samorządzie.

Proponowany wymiar doradztwa wyniesie do 120 godzin i będzie mógł zostać zwiększony w trakcie realizacji projektu – pod warunkiem dostępności środków w budżecie projektu. Doradztwo prowadzone będzie w trybie mieszanym (stacjonarnym oraz on-line) w zależności od potrzeb danej JST. Niemniej maksymalny zakres wsparcia on-line nie powinien przekroczyć 80% łącznej liczby godzin wsparcia. Zakłada się, że każda JST objęta wsparciem otrzyma możliwość współpracy z wyznaczonym doradcą, który będzie pełnił rolę opiekuna danej JST, niemniej dopuszcza się uczestnictwo większej liczby doradców przy współpracy z każdą JST.

3.3.2. Obowiązki JST w zakresie uczestnictwa w procesie doradczym

Zakres uczestnictwa JST w procesie doradczym będzie dostosowany indywidualnie do potrzeb tej JST. Uczestnictwo we wsparciu doradczym nie ma charakteru obligatoryjnego, niemniej jednak uczestnictwo w projekcie pociąga za sobą szereg obowiązków, w tym związanych z aktualizacją dokumentów z zakresu zapewniania dostępności. W projekcie obowiązkiem JST będzie m.in. opracowanie lub aktualizacja *Planu działań na rzecz poprawy zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami* (pełniącego rolę lokalnej strategii zapewniania dostępności) oraz jego udostępnienie na stronie podmiotowej www lub BIP, a także wyłonienia do realizacji – w procesie partycypacyjnym – przedsięwzięcia grantowego. W tym celu zaleca się skorzystanie z kompleksowej oferty doradczej proponowanej w projekcie.

3.4. Granty

Po spełnieniu warunków określonych w rozdz. VIII pkt 1 dokumentu, stanowiącego załącznik nr 2 do Regulaminu naboru, z JST zostanie zawarta umowa o powierzenie grantu, o której mowa w art. 41 ust. 7 ustawy wdrożeniowej.

Szczegółowe informacje dotyczące m.in.:

- warunków wnioskowania o powierzenie grantu,
- terminów oraz wymogów finansowych i rzeczowych w zakresie jego realizacji,
- warunków rozliczania grantu,

zostały szczegółowo opisane w załączniku nr 2 do Regulaminu Naboru pn. **Procedury dot. realizacji projektu grantowego pn. *Dostępny samorząd 2.0*** (w szczególności rozdziały II, III, VIII oraz X-XV).